

Lausunto Kansallisen vesienhuoltouudistuksen ohjelmaluonnoksesta

1/11.00.00/2021

Maakuntahallitus 25.01.2021 § 9

Lausuntoa pyytää maa- ja metsätalousministeriö.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 16.1.2020 hankkeen kansallisen vesihuoltouudistuksen toteuttamiseksi. Hankkeen tavoitteena on varmistaa kaikille vesihuoltolaitosten asiakkaille turvallinen ja toimintavarma vesihuolto. Samanaikaisesti tavoitteena on edistää mm. toimialan energiatehokkuutta, uuden teknologian käyttöönottoa ja toimialan digitalisoitumista sekä pitkäjänteistä tietopohjaista toiminnan suunnittelua. Hanke tuo yhteen alan toimijat eri hallinnonaloilta ja eri päätöksenteon tasoilta.

Hankkeen visioryhmä on valmistellut vesihuoltouudistuksen vision ja sitä tukevan toimeenpano-ohjelman luonnoksen uudistuksen toteuttamiseksi. Ohjelmaluonnoksessa on etsitty keinoja vesihuollon toimintavarmuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi sekä toimialan uudistamiseksi.

Tässä kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelmassa on tunnistettu toimialan keskeisimmät kehittämistarpeet sekä suunniteltu ja aikataulutettu tärkeimmät toimenpiteet lähivuosina toteutettavaksi.

Oheismateriaalina luonnos Kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelmasta.

Valmistelija: ympäristöpäällikkö Sanna Poutamo, etunimi.sukunimi@esavo.fi, 040 724 9618

Maakuntajohtaja:

Maakuntahallitus päättää antaa seuraavansisältöisen lausunnon:

Etelä-Savon maakuntaliitto yhtyy näkemykseen siitä, että vesihuoltolainsäädäntöä on uusittava vesihuoltolaitosten toiminnan laadun ja talouden valvonnan tehostamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi sekä vesihuollon turvaamiseksi.

Ohjelmaluonnoksessa esitetään seudullisten tai koko maakuntaa koskevien alueellisten vesihuollon yleissuunnitelmien ja yhteistyön koordinoijaksi ELY-keskusta, joka onkin luontainen tämän kaltaisen yhteistyön vetäjä. Jotta toiminta olisi pitkäjänteistä ja jatkuvaa, tarvitaan tähän kuitenkin riittävät resurssit ELY-keskuksiin, pelkällä hankerahoituksella asia ei hoidu.

Säännökset kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelmasta poistettiin vesihuoltolaista vuoden 2014 tarkistuksen jälkeen. Sen jälkeen kunnat eivät ole päivittäneet juurikaan näitä suunnitelmia. ELY-keskusten käsityksen mukaan kehittämissuunnitelmien laadinnan puute on heikentänyt vesihuollon ja maankäytön suunnittelun välistä yhteistoimintaa sekä tarkoituksenmukaista vesihuollon ja sen investointitarpeiden pitkäjänteistä suunnittelua. Tähän näkemykseen on helppo yhtyä. Etelä-Savon maakuntaliitto puoltaa kehittämissuunnitelman laadintavelvoitteen palauttamista lakiin, se parantaisi niin suunnitelmallisuutta, jatkuvuutta kuin varautumistakin. Lisäksi se on tarpeen vesihuollon tarpeiden ja maankäytön suunnittelun yhteensovittamiselle ja strategiselle pitkän tähtäyksen suunnittelulle. Suunnitelmat tulee laatia tiivissä yhteistyössä kunnan maankäytön suunnittelusta ja teknisestä toimialasta vastaavien kanssa.

Luonnoksessa aivan oikein kiinnitetään huomiota puutteellisiin investointi- ja kunnossapitosuunnitelmiin. Etenkin vesihuoltoverkostossa on paljon korjausvelkaa, joka tulee eteen lähivuosina. Harvaan asutuilla alueilla on ongelmana myös käyttäjien vähentyminen.

Kuntien tulisi varautua hyvissä ajoin näihin investointeihin. Tässäkin suunnitelmallisuus ja ongelmien selvittäminen hyvissä ajoin auttaa. Etelä-Savon maakuntaliitto kannattaa myös sitä, että pitkän aikavälin investointisuunnitelman laatiminen säädettäisiin pakolliseksi. Jonkinlaista valtion avustusjärjestelmää myös kaivattaisiin vesihuoltoverkoston mittavan saneerausvelan purkamiseen, pelkästään korottamalla vesihuoltomaksuja, ei ongelmaa pystytä ratkaisemaan, varsinkin kun maksujen korotuspaine kohdistuu suurelta osin harvaan asutuille alueille ja alueille, jossa jo muutenkin on kunnat joutuneet korottamaan niin veroäyriä kuin muitakin maksuja.

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää huolestuttava v. 2018 laaditun selvityksen tietoa siitä, että sadoilla pienillä haja-asutusalueilla sijaitsevilla vesihuoltolaitoksilla ei ole riittävää tietoa vesihuoltoverkostojensa kunnosta eikä osaamista tai resursseja tarvittaviin saneeraustoimiin. Selvityksessä ELY-keskuksille esitetään roolia pienten ja keskisuurten vesihuoltolaitosten neuvonnassa. Tämäkin lisää resursointitarvetta sekä kunnissa että ELY-keskuksissa, myös koulutuksen tarve kasvaa, mikä tulee ottaa huomioon jatkotoimenpiteitä suunniteltaessa.

Mikkelin Metsä-Sairilan alueelle on syntymässä uuden MBR tekniikkaa käyttävän jätevedenpuhdistamon, jätekeskuksen ja biokaasulaitoksen ympärille merkittävä kiertotalouden ja vesiosaamisen keskittymä. Etelä-Savon maakuntaliitto on tukenut osaamiskeskittymän syntymistä. Etelä-Savon maakuntastrategian ja Älykkään erikoistumisen strategian yksi kärjistä on vesi, johon liittyy vahva vesiosaamisen kehittäminen, Metsäsairilan alue toimii tähän tarkoitukseen hyvänä kehittämisalustana, jossa tehdään jo nyt merkittävää tutkimustoimintaa (LUT, Xamk). Etelä-Savon maakuntaliitto toivoo, että jatkossakin myös valtion taholta tuetaan vesialan klusteritoimintaa sekä kiertotalouskeskittymiä.

Etelä-Savon maakuntaliiton mielestä kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelmaluonnos on erittäin tervetullut ja maakuntaliitto toivoo, että työryhmän esitykset otetaan huomioon uudistettaessa vesihuoltolainsäädäntöä ja että niiden toteutumiselle varataan myös riittävät resurssit.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

Ote tarkastetusta pöytäkirjasta on tulostettu Etelä-Savon maakuntaliiton asianhallintajärjestelmästä Mikkelissä 29.1.2021.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS**MUUTOKSENHAKUKIELLOT**

Muutoksenhakukieltojen perusteet Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 1-5, 7-9, 14-16

Koska seuraavista päätöksistä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukainen kirjallinen oikaisuvaatimus, ei niihin saa hallintolain 49 b §:n 1 momentin mukaisesti hakea muutosta valittamalla.

Pykälät: 6, 10-13

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusoikeus Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät: 6, 10-13

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen.

Jos päätökseen voidaan muun lain nojalla hakea muutosta kunnallisvalituksin, ei oikaisuvaatimusta koskevaa kuntalain 134 §:ää sovelleta.

Oikaisuvaatimusviranomainen Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Etelä-Savon maakuntahallitus

Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli

Puhelinnumero: 015 - 321 130

Faksi: 015 - 321 1359

Sähköposti: kirjaamo@esavo.fi

Viraston aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 09.00 - 15.00.

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisäännistä.

Jäsenkuntien ja niiden jäsenten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamana päivänä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen muoto, sisältö ja sen toimittaminen Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava päätös, johon vaaditaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla

sitä vaaditaan. Oikaisuvaatimuksessa on mainittava tekijän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi ja tieto siitä millä perusteella tekijä on oikeutettu tekemään oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus on allekirjoitettava, paitsi jos oikaisuvaatimuksessa on tiedot tekijästä, eikä oikaisuvaatimuksen alkuperäisyyttä ja eheyttä ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä viraston aukioloaikana. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, arklauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimus voidaan tehdä seuraavana arkipäivänä.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika

Seuraaviin päätöksiin voi hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa muutosta hakea kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen, kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen (kuntalaki 137.3 §).

Valitusviranomainen: **Itä-Suomen hallinto-oikeus**
 PL 1744 (Minna Canthin katu 64)
 70101 Kuopio
 Faksi: 029 56 42501
 Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Muu valitusviranomainen (Eri-tyislainsäädäntö):

	Pykälät:	Valitusaika:
Kunnallisvalitus:		30 päivää
Hallintovalitus (Hallintolainkäyttölaki 5 §):		30 päivää
Muu valitusviranomainen (Eri-tyislainsäädäntö):		päivää

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, arklauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitus voidaan tehdä seuraavana arkipäivänä.

Valituskirjelmä

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon muutosta haetaan
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirjelmä on valittajan tai valituskirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Asiamiehen on tarvittaessa liitettävä valtakirja (hallintolaki 12 § / HLL 21 §). Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä, todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaisille.

Valitusasiakirjojen toimitaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä valitusviranomaisen aukioloaikana. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään lain 2 §:ssä määrättyä oikeudenkäyntimaksua. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä lain 5 §:ssä määrättyissä asioissa.

Lisätietoja

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään myös pöytäkirjanotteeseen.